



ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๙ - ๑๐/๒๕๖๙

เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๖๘

วันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๙

ระหว่าง	{	ศาลปกครองพิษณุโลก	ผู้ร้อง
		-	ผู้ถูกร้อง
ระหว่าง	{	ศาลปกครองเชียงใหม่	ผู้ร้อง
		-	ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ศาลปกครองพิษณุโลกส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายดำรงค์ จัยทรัพย์) ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๑๑/๒๕๖๘ และศาลปกครองเชียงใหม่ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี (นายไพบูลย์ ภูเวียงจันทร์) ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๘๙/๒๕๖๘ รวม ๒ คำร้อง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ข้อเท็จจริงตามคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีทั้งสองคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘)

นายดำรง จัยทรัพย์ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องนายอำเภอเมืองพิษณุโลก ผู้ถูกฟ้องคดี ต่อศาลปกครองพิษณุโลกว่า ขณะผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์ อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ผู้ถูกฟ้องคดีมีประกาศอำเภอเมืองพิษณุโลก เรื่อง การพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ให้ผู้ฟ้องคดีพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๗๑ และมาตรา ๑๓๒ ฐานร่วมกันติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายกำหนด ลงโทษปรับเป็นเงินคนละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๘) เป็นเหตุให้ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์ของผู้ฟ้องคดีสิ้นสุดลงและต้องพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๕๘/๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากไม่มีการแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีดำเนินการแก้ไขจุดติดตั้งแผ่นป้ายหาเสียงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๑ และการปิดแผ่นป้ายหาเสียงของผู้ฟ้องคดีไม่ก่อให้เกิดการได้เปรียบหรือเสียเปรียบในการเลือกตั้ง ป้ายหาเสียงเป็นเพียงการบอกกล่าวการลงสมัครรับเลือกตั้งเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์อยู่แล้ว มิใช่เป็นผู้ที่จะใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ต้องด้วยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) เนื่องจากคำว่า “... โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง ...” หมายถึงวันเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในคราวต่อไป ขอให้ศาลปกครองพิษณุโลกเพิกถอนประกาศดังกล่าว

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองพิษณุโลก ผู้ฟ้องคดีได้แย้งว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติให้บุคคลที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิ

สมัครรับเลือกตั้ง บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้จำแนกประเภท พฤติการณ์ความร้ายแรง และความหนักเบา แห่งสภาพความผิด การกำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่คำนึงถึง เจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองพิชณฺ์โลกส่งคำโต้แย้งดังกล่าว ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลปกครองพิชณฺ์โลกเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ศาลปกครองพิชณฺ์โลกจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มี คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๖๘)

นายไพบูลย์ ภูเวียงจันทร์ ผู้ฟ้องคดี ยื่นฟ้องนายอำเภอบ้านโอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ต่อศาลปกครองเชียงใหม่ว่า ขณะผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่ง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโอง จังหวัดลำพูน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัย ที่ ๒๐๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๖ ให้ดำเนินคดีอาญาต่อผู้ฟ้องคดี กรณีผู้ฟ้องคดีถูกกล่าวหาว่า จัดขบวนแห่หาเสียงเลือกตั้งโดยใช้รถจักรยานยนต์พ่วงข้างเป็นพาหนะในการหาเสียงโดยไม่ได้แจ้งการใช้ พาหนะดังกล่าวต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดลำพูน เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๖ ประกอบระเบียบคณะกรรมการ การเลือกตั้งว่าด้วยวิธีการหาเสียงและลักษณะต้องห้ามในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๓ (๓) ศาลจังหวัดลำพูนมีคำพิพากษาว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๒๙ ลงโทษปรับเป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงปรับเป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีประกาศอำเภอบ้านโอง เรื่อง วินิจฉัยคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว อำเภอบ้านโอง

จังหวัดลำพูน ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘ ให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติและมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาว ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และให้พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่ายาวตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง (๔) นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า ประกาศของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากการแจ้งข้อกล่าวหาไม่ได้ระบุข้อเท็จจริงและพฤติการณ์หรือการกระทำที่อ้างว่าได้กระทำความผิดให้ชัดเจน ทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจเข้าใจข้อหาได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อาศัยเพียงคำพิพากษาของศาลจังหวัดลำพูนในการวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) โดยมีได้สอบสวนเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ขอให้ศาลปกครองเชียงใหม่เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และเพิกถอนคำวินิจฉัยและข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองเชียงใหม่ ผู้ฟ้องคดีได้แย้งว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติให้บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นบพบัญญัติที่มีได้พิจารณาความร้ายแรงและบทลงโทษตามพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดกระทบต่อสิทธิทางการเมืองอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้ และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เป็นบพบัญญัติที่ระบุเพียงประเภทความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มิได้คำนึงถึงพฤติการณ์ความร้ายแรงและฐานความผิดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ทำให้บุคคลถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปี ถือเป็นบทลงโทษที่ร้ายแรง เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และขัดต่อ

หลักนิติธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองเชียงใหม่ ส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒

ศาลปกครองเชียงใหม่เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ศาลปกครองเชียงใหม่จะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวบังคับแก่คดี และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ จึงส่งคำโต้แย้งดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีทั้งสองคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า

คำร้องที่หนึ่ง (เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘) ศาลปกครองพิษณุโลกส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ศาลปกครองพิษณุโลกจะใช้บังคับแก่คดี เมื่อผู้ฟ้องคดีโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัตินี้ดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง ส่วนที่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ หรือไม่ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕ เป็นบททั่วไปที่วางหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญไว้ มิได้มีข้อความที่เป็นการคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพไว้เป็นการเฉพาะ ศาลรัฐธรรมนูญไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในส่วนนี้ จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัยเฉพาะประเด็นที่ขอให้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

คำร้องที่สอง (เรื่องพิจารณาที่ ๔๐/๒๕๖๘) ศาลปกครองเชียงใหม่ส่งคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ บทบัญญัติดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ศาลปกครองเชียงใหม่จะใช้บังคับแก่คดี เมื่อผู้ฟ้องคดีโต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่าบทบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง จึงมีคำสั่งรับไว้พิจารณาวินิจฉัย

คำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเป็นประเด็นเดียวกัน ศาลรัฐธรรมนูญให้รวมการพิจารณา ทั้งสองคดีเข้าด้วยกัน โดยให้เรื่องพิจารณาที่ ๓๔/๒๕๖๘ เป็นสำนวนคดีหลัก เพื่อประโยชน์แห่ง การพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสาร หลักฐานยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำความเห็นและจัดส่งสำเนาเอกสารหลักฐานยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ดังนี้

๑. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๖๗๙๗ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑ สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๖๒๑๔ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๔๖ สำเนาร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๕/๒๕๖๑) สำเนา ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๖/๒๕๖๑) สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๕ - ๑๓๐๐/๒๕๖๑) สำเนาบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. และร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น รวม ๖ ฉบับ (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๙๕ - ๑๓๐๐/๒๕๖๑) สำเนาบันทึกการประชุม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ครั้งที่ ๑ ครั้งที่ ๕ และครั้งที่ ๓๒ และสำเนาบันทึกการประชุม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. ครั้งที่ ๒๒ สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) กำหนดให้บุคคลซึ่งต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า

กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี นั้น เป็นหลักการที่มีอยู่เดิมตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ เป็นการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเด็นที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นการเพิ่มเติมจากร่างกฎหมายที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยไม่มีการแก้ไขเนื่องจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามบางประการนั้นถูกนำไปกำหนดเป็นหลักเกณฑ์กลางเพื่อใช้กับสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว

๒. เลขาธิการวุฒิสภาจัดส่งสำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทนาการการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทนาการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๑ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๖๑ และครั้งที่ ๒๐/๒๕๖๑ สำเนารายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทนาการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ และครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ สำเนาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ((ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖) วุฒิสภา (อ.พ. ๑๑/๒๕๔๖) สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทนาการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ((ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖) วุฒิสภา จำนวน ๓ ครั้ง สำเนารายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา สำเนารายงานของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทนาการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๐ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ และครั้งที่ ๒๘ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) เป็นพิเศษ สำเนาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบล

และองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ((ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒) สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (อ.พ. ๕๐/๒๕๖๑) และสำเนารายงานการประชุมและสำเนาบันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๑ และครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๑ สรุปได้ว่า การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) รวมทั้งสิ้น จำนวน ๖ ฉบับ มีขึ้นเพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง การกระทำที่เป็นลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปโดยสุจริต มีประสิทธิภาพ และมีกลไกการป้องกันการทุจริต ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ เป็นการกำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง และ (๒) สำเร็จการศึกษา ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา เนื่องจากบทบัญญัติบางมาตราในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เหมาะสมกับการบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล

๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจัดทำความเห็นสรุปได้ว่า ยังไม่ปรากฏว่ามีการหาหรือซื้อร้องเรียน หรือปัญหาเกี่ยวกับการตีความหรือการบังคับใช้พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ มาจากการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕)

พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อกำหนดให้นายกองการบริหารส่วนตำบลมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และปรับปรุงบทบัญญัติบางมาตราให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งเพื่อให้การบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปโดยเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘๕ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ บัญญัติให้คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย พระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ จึงถูกแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ได้มาซึ่ง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองการบริหารส่วนตำบล และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือ ในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ

๔. ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดทำความเห็นสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) เป็นบทบัญญัติที่มีอยู่เดิม ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๔๕ (๖) แม้ว่าจะมีการปรับปรุงกฎหมายหลายครั้ง แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวยังมีความเป็นมา หลักการ เหตุผล หรือเจตนารมณ์ตามกฎหมายเดิมเพื่อตรวจสอบ สกัด ป้องกัน และยับยั้งบุคคลที่มีประวัติเสื่อมเสียไม่ให้ เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองอย่างเด็ดขาด ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ นำไปใช้กับบุคคล ขณะดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย ส่วนจะถือเป็นเหตุให้ผู้ดำรงตำแหน่งพ้นจากตำแหน่ง ด้วยหรือไม่นั้น ต้องพิจารณาประกอบกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละฉบับ

๕. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทยจัดทำความเห็นสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) เป็นไปเพื่อรักษาความบริสุทธิ์ โปร่งใส และเป็นธรรมในการเลือกตั้ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ซื่อสัตย์สุจริต ไม่เป็นบุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามอันจะกระทบต่อ

ความเชื่อมั่นของประชาชน โดยเฉพาะเป็นการป้องกันปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจโดยมิชอบ เพื่อสร้างระบบการปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็งและตอบสนองต่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ยังเป็นการยกระดับธรรมาภิบาลท้องถิ่นให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น มีคุณธรรม จริยธรรม และความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาพื้นที่ให้กับประชาชนในท้องถิ่น แต่ในทางปฏิบัติยังเกิดความไม่ชัดเจน ในการบังคับใช้กฎหมาย เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้จำแนกประเภทโทษที่ได้รับและการห้าม บุคคลใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาถึง ๕ ปี เป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ บุคคลที่ได้รับโทษทางกฎหมายและพ้นโทษแล้วควรต้องกลับคืนสู่ฐานะเดิมเพื่อให้มีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลอื่น ในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะการลงสมัครรับเลือกตั้ง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีทั้งสองคำร้อง ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะ พิจารณาวินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง กำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) และพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติ เงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ ของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุ เหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย”

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเหตุผล ในการประกาศใช้เนื่องจากรัฐธรรมนูญบัญญัติให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง และผู้บริหารท้องถิ่น ให้มาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษจะมาโดยวิธีอื่นก็ได้ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย โดยคุณสมบัติ

ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องคำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตตามแนวทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติดังกล่าวมีหลักการสำคัญเป็นการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ทั้งฉบับ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายที่กำหนด หลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น โดยมาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้บุคคลต้องห้ามมิให้ ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ... (๑๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี ...” บทบัญญัติดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งบุคคลผู้มีคุณสมบัติและความประพฤติเป็นที่ยอมรับ และเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น และป้องกันมิให้บุคคลซึ่งเคยกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จึงกำหนดลักษณะต้องห้าม ของบุคคลในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นอย่างเคร่งครัด เนื่องจากการกำหนดลักษณะต้องห้ามดังกล่าวใช้บังคับกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมถึงเป็นเหตุให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทอีกด้วย

ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีเหตุผลในการประกาศใช้ เนื่องจากสภาตำบลซึ่งจัดตั้งขึ้นตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลทำให้การบริหารงานไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัว ในการบริหารงาน สมควรปรับปรุงฐานะของสภาตำบลและการบริหารงานของสภาตำบลให้สามารถ รองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนได้มากยิ่งขึ้น และให้มีการยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่น พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒

เกี่ยวกับจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และแก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล การพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลและการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ โดยมาตรา ๕๘/๑ บัญญัติว่า “บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา” บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีเจตนารมณ์เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเป็นบุคคลที่มีความประพฤติ และคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของประชาชนในท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของกฎหมายโดยเคร่งครัด ปราศจากเหตุฉ้อโกงในการดำรงตำแหน่ง เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นอันเป็นประโยชน์ส่วนรวม

ข้อโต้แย้งของผู้ฟ้องคดีที่ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องไม่เป็นผู้เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษหรือต้องคำพิพากษายกฟ้องไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มีผลเป็นการตัดสิทธิการสมัครรับเลือกตั้งของบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยไม่จำแนกประเภท พฤติการณ์ความร้ายแรง

ความหนักเบาของการกระทำความผิด และเป็นการตรากฎหมายโดยมิได้คำนึงถึงเจตนารมณ์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือไม่ได้พิจารณาเรื่องความสุจริตหรือทุจริต กระทบต่อสิทธิทางการเมือง อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของพลเมืองตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองไว้ ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เป็นรากฐานของระบอบประชาธิปไตยตามหลักการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบใดให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ความสามารถในการปกครองตนเองในด้านรายได้ จำนวนและความหนาแน่นของประชากร และพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้การจัดทำบริการสาธารณะตรงกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นอย่างแท้จริง แม้สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างครบถ้วนก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งในขณะสมัครรับเลือกตั้ง และตลอดระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวจะต้องเป็นบุคคลที่ปราศจากเหตุฉ้อโกงในการปฏิบัติหน้าที่ มีคุณสมบัติและความประพฤติอันเป็นที่ยอมรับเชื่อถือจากประชาชน ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นก็ตาม แต่การที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) บัญญัติลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หากบุคคลนั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ โดยได้พ้นโทษ หรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นบทบัญญัติที่กำหนดความผิดในลักษณะครอบคลุมความผิดทุกประเภท หากบุคคลกระทำความผิดต้องด้วยบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัตินี้ และศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด ไม่ว่าจะได้รับโทษหรือไม่ หากพ้นโทษหรือต้องคำพิพากษามายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง ย่อมไม่อาจใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้ บทบัญญัตินี้ดังกล่าวตราขึ้นโดยมิได้พิจารณาเงื่อนไขความหนักเบาหรือระดับความร้ายแรงแห่งพฤติการณ์ในการกระทำความผิด ทั้งที่มีบทบัญญัติกำหนดความผิดและโทษไว้ในหมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ ตั้งแต่มาตรา ๑๑๖ ถึงมาตรา ๑๔๑ หลายฐานความผิดและมีระวางโทษแตกต่างกันตามพฤติการณ์

และความร้ายแรงของการกระทำ ครอบคลุมตั้งแต่การกระทำที่เป็นความผิดในการหาเสียง การฝ่าฝืนหลักเกณฑ์ หรือระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ตลอดจนการกระทำที่มีลักษณะเป็นการทุจริต หรือบิดเบือนเจตจำนงของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือกระทำการที่มีลักษณะร้ายแรงอันส่งผลให้การเลือกตั้ง ไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และกำหนดโทษทางอาญาให้สอดคล้องกับความหนักเบา ของการกระทำตั้งแต่โทษจำคุกหรือปรับในอัตราไม่สูงสำหรับการฝ่าฝืนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับวิธีการหาเสียง หรือการปิดประกาศหรือการติดแผ่นป้ายเกี่ยวกับการหาเสียงเลือกตั้งที่ไม่เป็นไปตามที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งกำหนด ไปจนถึงโทษที่รุนแรงขึ้นสำหรับการกระทำที่กระทบต่อความสุจริตและเที่ยงธรรม ของการเลือกตั้ง เช่น การย้ายบุคคลเข้ามาในทะเบียนบ้านโดยมิชอบเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง การกล่าวหาหรือเผยแพร่ข้อความอันเป็นเท็จเพื่อให้ผู้สมัครเสียหาย หรือการลงสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งที่รู้อยู่แล้วว่าตนขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามในการสมัครรับเลือกตั้ง อีกทั้งให้ศาลมีอำนาจ สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหรือสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นระยะเวลาที่แตกต่างกันตามระดับความร้ายแรง ของการกระทำอีกด้วย การที่มาตรา ๕๐ (๑๘) กำหนดลักษณะต้องห้ามโดยมิได้จำแนกความร้ายแรง และความหนักเบาของการกระทำความผิด เป็นผลให้บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่อาจใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หากยังไม่พ้นระยะเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นโทษหรือวันมีคำพิพากษาถึงที่สุด ทำให้บุคคลต้องรับผล ทางกฎหมายเพิ่มเติมจากโทษทางอาญาที่บัญญัติไว้ในแต่ละฐานความผิด ทั้งยังบังคับใช้กับผู้กระทำความผิด ทุกประเภทตามพระราชบัญญัตินี้กำหนด เมื่อเจตนารมณ์ในการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตราขึ้นเพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ แต่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๘ และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๒ ไม่ปรากฏว่า ได้บัญญัติลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในลักษณะเดียวกับพระราชบัญญัติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ประกอบกับ ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕/๒๕๖๖ ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๒๑) ที่บัญญัติลักษณะต้องห้ามมิให้บุคคลใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

หากเคยถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งและยังไม่พ้นห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งจนถึงวันเลือกตั้ง เป็นการกำหนดมาตรการเกินความจำเป็นต่อการกลั่นกรองบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น กระทบต่อสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลมากกว่าประโยชน์สาธารณะ แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะไม่มีผลใช้บังคับ แต่บุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง อาจถูกจำกัดสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง หากพ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือกตั้งตามมาตรา ๕๐ (๑๘) ดังนั้น เมื่อชั่งน้ำหนักระหว่างความมุ่งหมายในการคุ้มครองความสุจริตและเที่ยงธรรมของการเลือกตั้ง การส่งเสริมหลักธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกำหนดลักษณะต้องห้ามซึ่งครอบคลุมความผิดทุกประเภทตามที่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนด โดยไม่ได้พิจารณาความหนักเบาแห่งพฤติการณ์เป็นรายกรณีแล้ว เห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) กำหนดลักษณะต้องห้ามในการกลั่นกรองบุคคลก่อนเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นที่เข้มงวดเกินความจำเป็นเมื่อคำนึงถึงองค์กรและตำแหน่งทางการเมืองดังกล่าว เป็นการจำกัดสิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งอันเป็นสิทธิทางการเมืองขั้นพื้นฐานของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ลดทอนโอกาสที่ประชาชนจะมีทางเลือกในการคัดสรรผู้แทนของตนอย่างกว้างขวางและหลากหลายภายใต้การแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม ไม่ส่งเสริมการพัฒนาระบบประชาธิปไตยจากระดับท้องถิ่นสู่ระดับประเทศ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

ส่วนที่โต้แย้งว่าพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบทบัญญัติที่ระบุเพียงประเภทความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมิได้คำนึงถึงพฤติการณ์ ความร้ายแรง และฐานความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ทำให้บุคคลถูกจำกัดสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาห้าปีถือเป็นบทลงโทษที่ร้ายแรง ขัดต่อหลักนิติธรรม เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลในการใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งในปัจจุบันคือ พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๔๙ และมาตรา ๕๐ โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ เป็นการบัญญัติกฎหมายโดยอ้างอิงพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นกฎหมายกลางในการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อไม่ต้องบัญญัติหลักการในเรื่องทำนองเดียวกันซ้ำซ้อนอีก เป็นการรับรองการบังคับใช้หลักเกณฑ์อันเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีลักษณะเช่นเดียวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยมีเพียงการกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมว่า ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้อง (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีนับถึงวันเลือกตั้ง และ (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าหรือเคยเป็นสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา นอกจากนี้มิได้มีการบัญญัติเนื้อหาของกฎหมายเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามประการใดเป็นการเฉพาะ การจะพิจารณาว่ากฎหมายใดกำหนดลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลหรือไม่ จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ แม้ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๐ (๑๘) ไม่มีผลใช้บังคับแล้ว แต่ถ้อยคำตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ยังดำรงอยู่เพื่อรองรับลักษณะต้องห้ามอื่นที่ยังมีผลใช้บังคับได้ เมื่อพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นซึ่งเป็นกฎหมายกลางกำหนดเกณฑ์ในการจัดการเลือกตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ และได้มาซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวม เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และมีประสิทธิภาพ จึงไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

ดังนั้น พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม เป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕๐ (๑๘) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ส่วนพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๕๘/๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง

นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวิรุฬห์ แสงเทียน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิรนิติ หะวานนท์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณภดล เทพพิทักษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดม รัฐอมฤต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสราวุธ ทรงศิวิไล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ